

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na osmi redni novinarski konferenci v letu 2016. Ta bo v četrtek, 15. decembra 2016, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: **Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev 1946–2016. 70 let izhajanja**

Uredil: Matija Ogrin

Avtorji posameznih prispevkov: Drago Bajt, France Bernik, Mihael Glavan, Marko Juvan, Katja Mihurko Poniž, Matija Ogrin, France Pibernik, Erich Prunč, Tomo Virk, Dušan Voglar

Leto: 2016

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

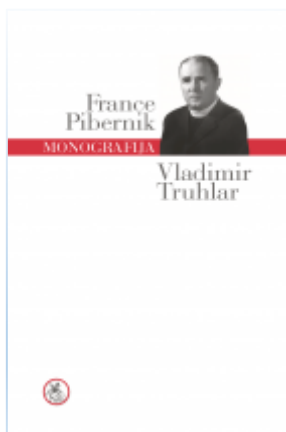
ISBN: 978-961-254-962-6

Specifikacija: mehka vezava • 13 × 21 cm • 153 strani

Cena: 3,00 EUR

Knjižica je izšla ob 70. obletnici izhajanja Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev, najstarejše in najboljše zbirke v slovensščini, ki je tudi središče znanstvenega proučevanja in izdajanja slovenske literature. Izdajatelji in uredniki so v njej podrobneje prikazali historiat zbirke, njene konceptualne značilnosti in uredniška načela pa tudi programske zasnove in načrte. Na koncu je predstavljena uredniška zasnova nove podzbirke Zbranih del z naslovom Dela starejšega slovenskega slovstva.

Naslov: **Vladimir Truhlar**

Avtor: France Pibernik

Leto: 2016

Zbirka: Monografije k zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

ISBN: 978-961-254-941-1

Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 340 strani

Cena: 31,00 EUR

Monografija o pesniku in teologu Vladimirju Truhlarju predstavi širok biografski svet mednarodnega učenjaka in barvit estetski, literarni svet zgodnjega slovenskega pesniškega modernista. Truhlarjevo *Zbrano delo* (I–III) je zajelo njegovo leposlovno delo v slovenskem jeziku, medtem ko obsežno znanstveno, teološko delo v nemščini, italijanščini ali latinščini ni moglo biti vključeno. Pibernikova monografija pa je lahko zajela celotno delo, v temeljnih potezah predstavi tudi teološki del opusa. Truhlarja je močno oblikovalo, da je večina njegove poezije nastajala v zdomstvu, torej v svobodnem zahodnoevropskem svetu. Tam je imel pesnik dostop do sodobne svetovne poezije in je pod njenim vplivom oblikoval izredno moderno, fluidno pesniško govorico. V globinah jo preveva izrazit biblični, krščanski navdih, ki podeljuje Truhlarju samotno, a suvereno individualnost v kontekstu sočasne slovenske poezije.

Naslov: **Jože Udovič**

Avtor: France Pibernik

Leto: 2016

Zbirka: Monografije k zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

Soizdajatelj: Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica

ISBN: 978-961-254-939-8

Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 440 strani

Cena: 28,00 EUR

Monografija prikaže samosvoje pesniško žitje Jožeta Udoviča, ki je z ustvarjanjem poezije začel tik pred 2. svetovno vojno in nadaljeval v vojnem času. Poezija, ki je nastajala med vojno in v prvih letih po nji, je bila vpeta v usodno družbeno dogajanje, vezana na vojno tematiko, v poetološkem pogledu pa naslonjena na domačo tradicijo. France Pibernik nam pokaže, kako si je Udovič kmalu po vojni utrl pot do sodobne svetovne poezije in se zavzemal za modernizacijo slovenske pesniške ustvarjalnosti, sam pa našel stik z modernizmom in nadrealizmom, kar je v največji meri uveljavil v osrednji pesniški zbirki *Ogledalo sanj* (1961). Kot zgodni modernist je uporabljal svobodno pesniško obliko in izredno bogato, skrajno dognano izraznost, predvsem pa uveljavljal lastno pesniško avtonomnost in z njo dokončno zavrnil poetiko uradno proklamiranega socrealizma. Z izbranimi prevodi iz svetovne književnosti (Lorca, Pasternak, Dylan Thomas, Kafka, Joyce, Broch) in z obsežnimi esejji je slovensko kulturno javnost približeval literarnemu dogajanju po svetu.

Naslov: **Zbrano delo, 10. knjiga, 1. del. Programsko-politični spisi 1940–1951**

Avtor: Edvard Kocbek

Uredil: Mihael Glavan

Leto: 2016

Zbirka: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

ISBN: 978-961-254-938-1

Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 438 strani

Cena: 37,00 EUR

Kocbekova esejistika se v desetletju 1941–1951 močno prevesi v programsko-politično pisanje, ki deloma še vztraja na nivoju družbenokritične esejistike, pogosto pa se že spušča na ravnino praktičnosporazumevalnih besedil (poročila, okrožnice, navodila, politični pamflet ipd.). Velika množina gradiva nam je narekovala delitev desete knjige na dve vsebinsko in časovno zaokroženi celoti. Prvi del tako vključuje njegove spise, ki so nastali v obdobju od pomladi 1941 do jeseni 1943, ko odide v Bosno in prevzema politične in oblastne naloge v okviru AVNOJ-a. Zapisi prinašajo njegovo avtentično videnje in razumevanje procesa nastajanja Osvobodilne fronte, ki se v marsičem razlikuje od partijskega, npr. *Razvoj NOB v Sloveniji*. Vse od začetka in vključno s prvimi povojnimi leti skuša zmeraj znova, neutrudno in zavzeto, mestoma celo že nekoliko nervozno pojasniti nazorsko (ideološko) podstat, vsebino, obliko in vlogo krščanske skupine v OF. Ta tematika je posebej živa in zgoščena v začetku, ko za sodelovanje še skuša pridobiti širše zaledje katoliških množic, inteligence in celo duhovništva.

Naslov: **Svet pod Krimom. Druga, prenovljena izdaja**

Avtor: Ferdo Gestrin
Uredil in spremno besedo napisal: Oto Luthar
Leto: 2016
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za kulturne in spominske študije
ISBN: 978-961-254-965-7
Specifikacija: mehka vezava • 16,5 × 23,5 cm • 447 strani
Cena: 24,00 EUR

Mikrosgodovina upora in kolaboracije, kot bi lahko podnaslovili Gestrinovo študiju o življenju v podkrimskih vaseh v času med 1941 in 1945 je avtorjev poskus rekonstrukcije najbolj travmatičnega obdobja slovenske zgodovine. Gestrinova zgodovina smrti in upanja ni samo še en deskriptivni opis vojskujočih se enot, temveč prerez nasilnega vsakdana, ki je nekdanje sosede razdelil na odporne in sodelavce okupatorjev. Le-ti skozi osrednja poglavja knjige znova oživijo tudi zato, ker izvemo o njih skoraj vse: iz kakšne družine so izhajali, kaj so bili po poklicu, v kolikšni meri so bili (če so bili) dejavni v komunistični partiji ali sindikalni organizaciji še pred začetkom vojne. V kolikšni meri so bili (če so bili) razpeti med delom v bližnji Ljubljani in opravki na domačiji, kako so doživljali okupacijo, zakaj so se pridružili partizanskim enotam oz. enotam MAVC in, končno, zakaj so morali ali hoteli ene zamenjati z drugimi in kaj je to pomenilo za njihove družine ...

Naslov: **Stanko Vraz in nacionalizem. Od narobe Katona do narobe Prešerna**

Avtor: Andraž Jež
Leto: 2016
Zbirka: Studia litteraria 23
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede
ISBN: 978-961-254-942-8
Specifikacija: mehka vezava • 15 × 21 cm • 440 strani
Cena: 21,00 EUR

Knjiga obravnava slovensko-hrvaškega pesnika Stanka Vraza z gledišča, ki ni značilno za slovensko literarno zgodovino. Še posebej to gledišče ni značilno za obravnavo tako edinstvenega literata, kot je na prvi pogled Vraz. Med slovensko pišočimi literati bi zlasti v 19. stoletju težka našli primerljivo figuro. Vraz namreč v literarni zgodovini ni ostal zapisan le kot nekakšen odpadnik, pač pa tudi kot izvrsten pesnik, kar dodatno prispeva k njegovi skoraj tragični mitski karizmi. Že bežen pogled v njegove biografske podatke pa razkriva še veliko več. Pesnik je bil med prvimi, ki so pri pisanju v slovenščini dosledno uporabljali današnjo slovensko pisavo, in med prvimi, ki so si dopisovali v slovenščini. Pri tem je bila na Hrvaškem recepcija Vraza izrazito afirmativna, kar je dodatno pripomoglo k njegovemu enigmatičnemu statusu. Nabor njegovih dejanj, ki jih je hrvaška literarna zgodovina povzela kot pionirska, pa je še bistveno daljši; med drugim je Vraz prvi hrvaški literarni kritik in pisec prve satire. V slovenski literarni vedi pa je vendarle obveljal za nekakšnega narobe Prešerna, če naj parafraziramo Prešernovo lastno oznako Vraza kot »narobe Katóna«.

Naslov: **Kulturni svetniki in kanonizacija**

Uredil: Marijan Dovič

Avtorji prispevkov: Bojan Baskar, Monika Deželak Trojar, Marijan Dovič, Jernej Habjan, Miha Javornik, Božidar Jezernik, Andraž Jež, Marko Juvan, Alenka Koron, Marko Marinčič, Mira Miladinović Zalaznik, David Movrin, Martina Ožbot, Urška Perenič, Marina Protrka Štivec, Irena Samide, Marija Šarović, Jola Škulj, Miran Špelič, Luka Vidmar

Leto: 2016

Zbirka: Studia litteraria 22

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

ISBN: 978-961-254-931-2

Specifikacija: mehka vezava • 15 × 21 cm • 384 strani

Cena: 19,00 EUR

Kolektivna monografija, ki jo sestavlja dvajset poglavij izpod peres večinoma slovenskih raziskovalcev in raziskovalk, poskuša inovativno vpeljati nekatere analitične koncepte (*kulturni svetniki* in njihovi *kulti*, *kulturno svetništvo*), z njihovo pomočjo pretresti ustaljene humanistične predstave o procesu *kanonizacije* oziroma kanonu in na tej podlagi na novo osvetliti izbrane primere. Koncept kulturnega svetništva v tej knjigi služi splošnejšemu premisleku o nacionalizmu kot obliki sekularne oziroma civilne religije. Knjiga pri tem izhaja iz študij kulturnega nacionalizma, ki so od druge tretjine 19. stoletja naprej po vsej Evropi zabeležile razmah nacionalno motiviranega slavljenja »velikih mož« kulture – pesnikov, pisateljev, skladateljev ter drugih umetnikov in intelektualcev. Množične razsežnosti komemorativnih kultov, ki so jim ritem dajale obletnice, predvsem stoletnice, vzneseno postavljanje spominskih obeležij in pestra ritualna orkestracija, pričajo o ključni vlogi slavljenja umetnikov pri formiranju modernih evropskih narodov.

Naslov: **Prevajalci o prevodu 2. Od J. Modra do J. Milič (antologija)**

Izbrala in uredila: Majda Stanovnik

Leto: 2016

Zbirka: Studia translatória 7

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Založba ZRC

ISBN: 978-961-254-958-9

Specifikacija: mehka vezava • 14,5 × 21 cm • 408 strani

Cena: 23,00 EUR

Drugi del antologije *Prevajalci o prevodu 2 – Od J. Modra do J. Milič* se osredotoča na obdobje od konca druge svetovne vojne do današnjih dni. Prinaša spise o prevodnih vprašanjih, ki so jih prispevali slovenski prevajalci v desetletjih, ko se je književno prevajanje v kvantitativnem in pogosto tudi v kvalitativnem pogledu okrepilo, obenem pa se je močno povečal tudi obseg razmišljanja o prevodnih zadevah. Podobno kot prvi del istoimenske antologije tudi ta zvezek ponuja reprezentativen izbor raznovrstnih avtorefleksivnih, načelnih in programsko-kritičnih spisov o stanju in perspektivah slovenske prevodne književnosti. Delo uokvirja obsežna spremna predstavitev refleksije o prevajanju in prevodih v obravnavanem obdobju, ki prevodno dejavnost umešča v konkretne zgodovinske okoliščine. S svojo široko zastavitvijo je antologija pomemben prispevek k slovenski literarni in kulturni zgodovini ter prevodoslovju.

Naslov: **Izbrana klavirska dela / Selected Works for Piano**

Avtor: František Josef Benedikt Dusík
Drugi avtorji: uredil Matjaž Barbo
Leto: 2016
Zbirka: Monumenta artis musicæ Sloveniæ LXI
Jezik: angleški • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Muzikološki inštitut
Soizdajatelj: Slovenska akademija znanosti in umetnosti
ISMN: 979-0-709004-34-8
Specifikacija: mehka vezava • 20 × 28 cm • 108 strani
Cena: 18,00 EUR

František Josef Benedikt Dusík (1765–po nov. 1817) se je rodil v znani češki glasbeni družini. Kot glasbenik je z različnimi gledališkimi skupinami neprestano potoval iz mesta v mesto, predvsem po severni Italiji. Dalj časa pa je živel tudi v Ljubljani, kjer je bil zaposlen v tamkajšnji katedrali in bil dejaven v novoustanovljeni Filharmonični družbi. Prek svojega brata Jana Ladislava, ki je veljal za enega najbolj znanih pianistov svojega časa sploh, je bil seznanjen s sodobnimi pianističnimi trendi. Glasba pri Dusíku se zdi tako kot enovita pripoved jasno izražene teme, ki jo skladatelj variacijsko preoblikuje, harmonsko preoblači, ritmično in dinamično razgiba, postavlja v oddaljene tonalitete, krasi, kromatično izostruje in virtuozno začinja. V treh variacijah, Capricciu in starejši Sonati v G-duru, ki so izdani v tem zvezku, navidezne kalupe kadenčno razširja v svobodne fantazijske pasaže in z iskanjem ekspresivno poglobljene glasbene govorice že napoveduje romantično nepotešeno hrepenenje. Bogata pianistična eruptivnost priča o Dusíkovi bravuroznosti in ustvarjalni občutljivosti. Izdaja je nastala v okviru evropskega projekta HERA MUsMig.

Naslov: **Achille in Sciro (1738). Arije Ahila in Dejdameje / Arias for Achilles and Deidamia**

Avtor: Giuseppe Arena
Uredila: Metoda Kokole
Leto: 2016
Zbirka: Monumenta artis musicæ Sloveniæ LX
Jezik: angleški • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Muzikološki inštitut
Soizdajatelj: Slovenska akademija znanosti in umetnosti
ISMN: 979-0-709004-35-5
Specifikacija: mehka vezava • 20 × 28 cm • 152 strani
Cena: 20,00 EUR

Od skupaj desetih arij in enega dueta, ki jih je neapeljski skladatelj Giuseppe Arena uglasbil za glavna junaka svoje opere Ahil na Skirosu (Rim, predpustna sezona 1738), si je dal mladi grof Ignac Attems, ustanovitelj slovenjebistriške veje te pomembne štajerske družine, prepisati vse arije Ahila, duet in eno arijo Dejdameje. Rokopisni prepisi petih arij so se do druge svetovne vojne ohranili v družinskem gradu Slovenska Bistrica in se sedaj nahajajo v družinskem fondu Pokrajinskega arhiva Maribor. Ostale arije so zabeležene v ohranjenem seznamu arij grofove soproge Jožefe. V izdaji so objavljene vse arije obeh junakov, pri čemer so v manjšem tisku dodani tudi parti za prečno flavto, ki so se ohranili samo v mariborskih virih in dokazujejo osebni glasbeni interes naročnika prepisov in vsaj namen dejanskega domačega muziciranja v plemiških bivališčih 18. stoletja. Izdaja je nastala v okviru evropskega projekta HERA MUsMig.

Naslov: **Historična topografija Kranjske (do 1500)**

Uredili: Miha Kosi, Matjaž Bizjak, Miha Seručnik, Jurij Šilc

Leto: 2016

Zbirka: Slovenska historična topografija 1

Jezik: nemški • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa

ISBN: 978-961-254-974-9

Specifikacija: internetna objava • pdf • 1411 strani

V prvi knjigi iz nove serije historično-topografskih priručnikov smo obdelali ozemlje dežele Kranjske do leta 1500. V obravnavo je zajetih 3608 kranjskih toponimov (vasi, zaselkov, trgov, mest, gradov, dvorcev, ledinskih in vodnih imen idr.) z nekdanjimi variantami njihovih imen, kot jih zasledimo v virih do leta 1500 (listine, urbarji, fevdne, računske, notarske, kopalne knjige ipd.). Gesla so urejena po abecednem zaporedju in vsak zapis starega imena je opremljen z datumom, navedbo vira, v katerem ga zasledimo, nahajališčem vira (arhiv, knjižnica ipd.) ter eventualno objavo vira (publicirane zbirke). Celoten korpus zajema več kot 24.400 nekdanjih variant zemljepisnih imen Kranjske (paleonimov).

Priručnik s spremljajočo spletno aplikacijo, povezano z zemljevidom (<http://topografija.zrc-sazu.si/>), bo nadvomno zanimiv za strokovnjake različnih znanstvenih disciplin (zgodovinarje, geografе, arheologe, etnologue, jezikoslovce ...), kot tudi za ljubiteljske zgodovinarje in domoznance.

Naslov: **Piranske notarske knjige (Zvezek 6). Fragmenti (1298–1317) / The Notary Book from Piran (Vol. 6). Fragments (1298–1317)**

Uredila: Darja Mihelič

Leto: 2016

Zbirka: Thesaurus memoriae Fontes 13

Jeziki: angleški • latinski • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa

ISBN: 978-961-254-970-1

Specifikacija: mehka vezava • 20 × 28 cm • 308 strani

Cena: 24,00 EUR

Šesti zvezek piranskih notarskih knjig prinaša znanstveno-kritično objavo ohranjenih fragmentov treh notarskih knjig iz edinstvenega gradiva piranske izpostave Pokrajinskega arhiva Koper. Gre za dele tretje, devete in desete knjige. Prvi vsebuje 255, drugi 22 in tretji 422 skrčenih latinskih predlog notarskih listin iz razdobja 1284 do 1296. Vpisi v notarskih knjigah so pestrih vsebin in slikajo gospodarsko, družbeno in vsakdanje življenje v Piranu in okolici, nudijo podatke o prebivalstvu, njegovi etnični pripadnosti, o historični topografiji, pravni praksi itd. Kulturna dediščina notarskih knjig vpenja slovensko primorje v širši mediteranski prostor, ki ga je odlikovala praksa vodenja notarskih kodeksov. Objava vsebuje uvodno študijo, prepise izvornikov, ki so opremljeni z datacijami, oznakami vsebin in opombami, ter imenski, pojmovni seznam in seznam vsebin vpisov. Ta pomagala olajšujejo uporabniku razumevanje in orientacijo v latinskem delu besedila. Uvodna študija, pojasnila k prepisom ter seznama pojmov in vsebin so – v želji spodbuditi širši krog uporabnikov k raziskavam preteklosti severozahodne Istre – prevedeni tudi v angleščino.